

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

Са најлепшим жељама честитамо читаоцима велики празник Христово Рођења.

БОЖИЋ 1917. ГОДИНЕ

У новим перспективама

Данас је трећи Божић, који проводимо у изгнанству, изван свога завичаја, на капијама своје поробљене Отаџбине. Минуле су више од две године, како је мрски завојевач обесветио нашу свету земљу, подјармио нашу нејач, изложио цео наш живаљ највећим мукама и страдањима.

Са вером у Бога и у праведност наше ствари, освештане и јасне као сунце, напустили смо своја плодна поља и дубраве, оставили смо своје миле и драге, избегли смо у туђину, да под окриљем и уз помоћ својих моћних Савезника наставимо велико дело ослобођења и уједињења нашег трименог народа. Следовали смо позиву своје савести и дужности и нисмо ни за тренутак двоумили у избору пута, којим треба поћи. Наша је девиза била јасна и проста: жртвовати све ради остварења великог идеала, без кога је нашем народу неминовна пропаст.

Прохујале су две године изгнаничких борби и искушења. За то време српски народ је и ван своје отаџбине остао веран својим славним тренутцима, својој узоритој прошлости. Његово поуздање и вера, његов полет и одушевљење није могло ништа поколебати. Нови ловори вечне и бесмртне славе увенчали су препорођене српске армије, које су умеле и са туђег земљишта дивно крчити пут у своју Отаџбину. Проливени су нови потоци крви, пали су небројени нови хероји — и српска велика замисао добила је још сјајнији ореол у беспримерним пожртвовањима хероја са Кајмакчалана, Нице, Чука и Црне Реке. Свет је био још једном задивљен славом српскога оружја и наша ствар је добила још једну гаранцију више за своје остварење.

Провиђење је хтело да се у размаку од године дана одиграју мно-

ги догађаји, који су до некле успорили привремено победу Споразума, већ и остварење нашег идеала, ради кога смо све жртвовали. Триумф, који је прошле године о Божићу већ нагињао Савезницима, одгођен је непредвиђеним случајевима привремено. Али, упркос свему томе, кроз пуну годину дана, после сјајних подвига на домаку своје Отаџбине, српски војник није клоњучуо духом. Он је очувао исту веру, исто самопрегоравање, исту челичну енергију, са којом је пре шест година започео дело ослобођења своје браће. Он је свестан јасне и очите чињенице, да је у питању или истрајати до краја, или пропасти неповратно. Он зна, да нам ваља испити чашу искушења до дна, или за вечита времена напустити високе идеале, за које се наш народ борио толико векова. Пред таквом алтернативом његов избор није био ни тренутка у питању. И српски војник је прибрао и последње снаге, напрегнуо крајње силе и наставио с поносом, вером и поуздањем своје велико дело, своју заветну мисао.

У природи ствари није било случаја, да правда није на крају крајева извојевала победу. Њен триумф је увек изванредан, иако су често путови ка њему трновити и неизвесни. Цео свет је схватио нашу ствар као једну од најправеднијих и наших моћних Савезници нису жалели да проливају крв својих синова ради њенога задовољења. Задате речи Велике Британије, Француске и Сједињених Држава, да ће ствар Србије бити задовољена, за нас су доволна гаранција.

С обзиром на све то овогодишњи Божић буди у нама нове наде, да је нам новог окрепљења и наговештава нам нове перспективе. Ма колико наши непријатељи представљали ситуацију као повољну по њих, не-

побитна је чињеница, да је удружена снага наших савезника јача но икад. И кад г. г. Вилсон, Лојд Џорџ и Клемансо говоре са пуним поуздањем о скорашњем триумфу, они своју веру заснивају на огромној надмоћности Савезника и на јакој исцрплености наших непријатеља. Страх од идућег пролећа испољио се одвећ јасно код наших противника. Њихове интриге за мир показују најбоље њихову ужурбаност, да избегну слом који им на пролеће предстоји. Ваља имати само стрпљење и истрајности и триумф наше ствари, који ја провиђење већ унапред досудило, не може изостати.

Са дубоком вером у успех наше праведне ствари, са интимном надом, да ће нам први сунчани зраци пролећнег сунца донети зору слободе и мира, са извесношћу, да ћемо идући Божић провести у миру и срећи на домовима своје уједињене Отаџбине, ми честитамо данашњи велики празник целом српском народу са топлим ускликом:

Христос се роди!

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Рим, 21. — Италијански листови забележили су са энтузијазмом, да је за војног гувернера Удине назначен један виши турски официр.

Цирих, 24. — У Бечу је под председништвом Сајдлеровим одржан заједнички савет обе владе. Мађарску је представљао Векерле. Аустро-Угарски листови придају велики значај овом савету.

Мидрид, 24. — Први акт нове португалске владе био је да пусти у слободу г. Махадо Сантоса, који се сматра као оснивач републике у Португалији.

Сантјаго, 24. — Изјаве председника Вилсона учиниле су одличан утисак на званичне и трговачке кругове републике Чили. Оне се сматрају као нов израз одлучне политике Сјед. Држава, да се рат настави до потпуне победе.

Париз, 21. — Председник финског сената упутио је декларацију француској влади, у којој вели: »Ослањајући се на племените изјаве француске владе о праву малих народа на народни суверенитет, фински сенат моли

владу републике да призна финску владу и одобри одашњашње у Париз једне делегације».

СТРАНА ШТАМПА

Положај Шпаније
Дистрибуција Универзал (Мадрид): »Шпанија није опколена сасвим зараћеним државама. Она се граничи групом народа у рату, са којима може да води трговину. Питање, које се данас наставља, јесте проучавање узајамних користи и за ту групу народа и за Шпанију.»

За победу

Виктоар (Гистав Ерве): »Нека нам се да један међусавезнички генералисим, који има престижа и веру у победу, потпомогнут савезничким генералштабом, енергичним и дискретним, у коме би биле заступљене све армије Споразума и за који месец рат је завршен.»

Вилсонове изјаве

Форверц: »Председник Вилсон грешни у погледу на околности, у којима се налази Немачка с обзиром на унутрашњу политику. Чланови социјалистичке странке одбијају Вилсонов покушај, да немачки народ подстакне против садашњег режима.»

У ПОРТУГАЛИЈИ

умерени републиканци на власти

Накнадно стижу појединости о преврату, који је пре петнаест дана изведен у у Португалији. Унионистичка странка умерених републиканца, чији је шеф г. Брито Камахо, с помоћу војних елемената дочепала се власти. Революционари су напали трупе бивше владе у Камполиди и победили их после дводневне борбе. Жртва је било релативно мало. Г. Алфонсо Коста, шеф владе и демократске странке, био је принуђен да поднесе оставку, и побегао је са породицом у Опорто, где су га револуционари ухапсили.

Шефови покрета су г. Сидонио Паез, бивши министар грађевина и финансија, пуковник Рокадаси. Соарес Бранко, бив. мин. финансија. Они су образовали провизорну владу и издали одмах манифест, у коме излажу разлоге, са којих су оборили ранији ре-

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОС:

Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драхме, годишње 36 драхме.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва:

улица Краља Петра бр. 70.

жим, и истичу, да је покрет чисто унутрашњег реда и да Португалија остаје и даље верна свима својим обавезама и да ће наставити рат у поредо са Савезницима против заједничког непријатеља. У манифесту се вели, да досадашњи председник републике остаје привремено на своме положају.

ЕНГЛЕСКИ НАПОР

Извештаји амерички дописника

Лондон, 23. децембра
»Њујорк Ворлд« објављује дуге депеше од својих дописника у Лондону, Паризу и Штокхолму и сви су сложни у томе, да је британска снага јача но икад на мору, суви и у ваздуху. Њена производња муниције је огромно повећана, док је немачка ограничена.

Дописници за тим истичу огромне размере, у којима су повећане трупе, као и материјал британске сувоzemне војске и флоте. Они наговештавају најлепше изгледе за 1918 годину.

Један од њих вели: »Енглеска развија своје највеће напоре у свему, што се тиче вођења рата, не штедећи ни новац ни труд, само да се борба приведи победоносном крају.»

ЗА СЛОБОДУ

Значајан предлог »Хрватске Државе«

Орган Старчевићанаца, Хрватска Држава, што излази у Загребу, доноси један леп чланак под насловом Додир с народом. Из тога чланка вадим ово:

»Ваља покренути добро организовану акцију, која иде за тим, да се систематски што више долази у додир с народом. Сви наши народни људи нека у непрестаном додиру настоје да народу протумаче, шта ће рећи имати своју државу. Наш народ нанас мучи муку опште народне глади. То је, да тако кажем, аргументат песнице, који је масама сада сасвим приступачан и који треба темељно искористити. Не треба народу говорити једино о њему магловитој појави Томислава и његових 180 лађа, него му рецимо: »Народе, ти гладујеш, јер немаш своје сопствене државе! Ниси ти газда у својој кући. Други су газде, и ти се за њих мучиш, а они теби одвраћају глађу. Не одређујеш ти себи, када си сит и колико ти треба да се добро наједеш; други теби оставља од твоје муке онолико колико он хоће, а више узме за себе, па ти не смеш чак ни

рођеном брату да даш од свога, па ма он био и гладан, него мораш да даш другоме, који ти није ни брат, ни кум, ни род, ништа! А све то може бити друкчије, јер ти имаш права да будеш газда у својој кући, ако имаш слободу, своју сопствену државу, где ћеш ти да газдујеш над својим«. Говоримо о прогонима и страховима наших мученика, о свенародној нашој Голготи, коју сви ми проживљујемо. Ово нека буде циљ и осовина око које ће се окретати разговор, којим треба с народом долазити у додир. Треба изаћи с реалним аргументима и народ ће од једном видети и осетити потребу, да брани само своје, да даје само своје, и начело: »Свој своме« добиће крви и меса и биће и код наше народне масе она трајна и силна моћ, која ће и најтмурнији час, која ће и друго и треће Косово и други Гвозд — претурити, па изаћи још силнија и разорнија из тих народних погибија...«

БРАТСКИ ГЛАС

(Преглед југословенских листова под А.-Угарском).

— Противу аустријских планова

Хрватска Држава: »Бечка Die Information пледира поново за анексију Србије и Црне Горе Аустро-Угарској монархији. Пошто наравно, не може то захтевати, препоручује да се становништво тих земаља само изјави за анексију. То би се имало постићи »југословенском идејом« и помоћу Хрвата и Срба у овој монархији, којима би се ставила у изглед велика аутономна Југославија са искључењем Словенаца. — Господа око бечке Die Information не знају ни читати ни писати. Иначе не би чинили овакве бласфемije! Може ли се и у једној разумној глави родити идеја, да ће и једини Србин из Србије и Црне Горе гласати за анексију своје домовине за љубав некаквој пишљивој аутономној Југославији, у оквиру аустро-угарске монархије?! Може ли се пак и помислити, да би се могао наћи један једини Хрват или Србин из ове монархије, који би се усудио да пође да поаигује у слободну Србију и Црну Гору за ову неслану мисао бечке госпде?!«

Минимални захтеви

Слобода (хрватски социјал-демократски орган): »Верни основној мисли нашег националног исповедања, ми и данас, као и

пре, тражимо уједињење целокупног нашег народа: словеначког, српског и хрватског, од Соче до Вардара. Тражимо да сав тај наш народ буде уједињен у једној самосталној и слободној држави. То су наши минимални, а не максимални захтеви, од којих не одступимо и не можемо одступити».

Корушка слобода!

Хрватска Држава: »Корушка слобода! — кличе љубљански Словенац (Шуптершићев орган). Разуме мошто се радује, да су из

словеначких крајева Корушке истерани Италијани, али могао би употребити место »слободна« други израз, н. пр. »обет од Аустрије освојена«, или, слично: »Корушка ће бити слободна, кад буде саставни део слободне југословенске државе...«

Опасни за Аустрију

Словенски Народ: »У државној полицији у Прагу воде се спискови свих Југословена, који долазе у Праг, као елемената који су за државу опасни.«

ЈЕДАН ИНТЕРВЈУ

Кајзерове изјаве 1908. године

Лондон, 24. децембра.

Енглески листови донели су чланак, који је објавио *Њујорк Трибун* о интервјуу, датом од кајзера 1808. године г. Виљему Бајанду Халу, дописнику америчких листова.

У томе интервјуу кајзер је предсказао светски рат и говорио је врло оштро против католика Немачке и осталих земаља. Он је напао Енглеску, краља Едуарда и Јапан. Хвалио се, да ће однети лако победу, ослободити Света Места од неверника (!) и напасти англо-јапански савез. У томе времену односи између Немачке и Енглеске били су нормални. *Дејли Телеграф* потврђује другим интервјуом ове изјаве кајзерове.

Ови подаци долазе као нова потврда кајзерова плана, да изазове светски рат.

У ПРУСКОМ ПАРЛАМЕНТУ

Жучне изјаве посланика Штребела

Берн, 24. децембра.

Швајцарски листови доносе у целини говор немачког посланика социјалистичке мањине, г. Штребела, држан ономад у пруском парламенту, који није објављен у немачкој штампи.

Критикујући политику владе г. Штребел је рекао између осталог:

»Ми би ускоро имали мир, када би се од Пруске створила држава, која би могла стати у ред цивилизованих држава. Фон Хајденбрант, вођа најмоћније странке у Прусској говорио је јуче против мира поравнања, а у корист мира насиља. Он је шеф надмоћне странке, која са војним властима одржава најинтимније везе. Како можемо мислити, да ћемо успети са предлозима мира, кад таква странка господари у Немачкој. Пруски реакционарни режим је најчвршћа

потпора нашег милитаризма и империјализма, којима, може се рећи, дугујемо овај страхан рат. Ко је бацио земљу у ову ситуацију? То је лакомисленост немачке владе и странака, које су је ободриле, да се Србији упути познати невероватни ултиматум.

Ви се надате, ако немачки милитаризам триумфује, да можете брзо свршити са демократском струјом. Та господа се варају потпуно. Ви хоћете свету да наметнете своју политику насиља. Ви рачунате данас да можете бацити на западни фронт милион и по војника појачања и тиме се ругате свакој врсти споразума са вашим противницима.

У ствари, зашто смо ми за мир поравнања? Зато, што знамо, да се неће моћи савладати страшње економске тешкоће, које нас

даве као да су у завери са противником. Како усталом Немци мисле да после мира насиља владају светом? Како рачунају да одоле другом пунском рату, који ће морати избити. Ја не подстичем на револуцију. Она ће доћи сама по себи, кад се стекну сви први услови. Те услове изазваћете ви сами настављањем рата. Ко је од вас замишљао да ћемо пуну годину дана водити сумаренски рат, а да не постигнемо ниједан опипљив резултат?

Хинденбург не треба једини да решава, треба ли водити рат и колико времена. То је ствар народа и његових представника. Наши војни кругови хоће анексије. То знају у иностранству и огорчени су. Иностранство има право да од Немачке тражи демократске гаранције. Војни преседани рату, ултиматум Србији то доказују. Иностранство нема поверења у немачком милитаризму, који је од увек против арбитраже и разоружања. Немачки народ неће више да буде раја. Он хоће да закључи човечан мир, као слободан народ, који сам одређује своју судбину».

ВАЖАН РАПОРТ

— Извештај пуковника Хауза —

Вашингтон, 24. дец.

Америчка влада објавила је рапорт пуковника Хауза о његовој мисији у савезничким земаљама. У рапорту се вели, да је последња париска конференција показала солидарност Савезника и њихову жељу, да се узајамно помажу свим средствима. Рапорт проучава потом, у оделитим параграфима дипломатску, поморску и војну акцију и одређује тачно услове, под којима су Сједињене Државе учествовале на савезничкој конференцији и врховном ратном савету, држаном у Версаљу 18. новембра у циљу осигурања јединства контрола на западном фронту и успостављања тешке везе између врховне команде америчке и савезничке.

У поморском погледу утврђен је споразум између британске и аме-

ричке морине о начину угушења сумаренског рата и ради што бољег искоришћавања америчке морине.

У финансијском погледу донете су заједничке одлуке ради повећања америчке помоћи и сарадње.

Пуковник Хауз истиче да је потребан тесан и директан додир са Савезницима, да би се

обезбедиле њихове потребе. Последица нових мера биће смањење цене за тонажу и транспорт. Проучен је такође проблем земљорадничке производње. Рапорт на крају истиче потребу одашиљања што већег броја трупа у Европу ради скорог срећног свршавања рата.

УЗАЛУДНЕ КОМБИНАЦИЈЕ

Плебисцит за сумаренски рат

Лондон, 24. децембра.

Круже вести, да Немачка намерава учинити крај сумаренском рату. Дописник *Дејли Мела* у Њујорку телеграфише следеће:

»Према извесним обавештењима немачка влада ће поднети немачком народу путем плебисцита на решење питање о настављању сумаренског рата. То ће учинити у уверењу, да ће резултат бити против сумаренске кампање.

Тада ће немачка влада рећи америчком народу: »Ви велите, да ми нисмо демократе и да је велики јаз између немачког народа и владе. Па лепо, ми који сматрамо да је сумаренски рат законито средство, поднели смо питање народу и приклањамо се његовом суду. Каква разлога имате сада да наставите рат, кад смо се одрекли сумаренског рата?«

Овдашњи кругови држе да Немачка рачуна на снабдевање из Русије и сматра, да сумаренски рат, који иначе није дао резултата, постаје илузоран. Немци наивно верују да ће Вилсона довести у незгодну ситуацију, ако се овако театрално одрекну ужаса сумаренског рата.

РУСИЈА И НЕМАЧКА

Петроград, 24. — Агенција Вестник јавља: Русија сматра, да се предлози централних сила не могу примити. Максималистички делегати поднеће нове предлоге као одговор на немачке.

Берн, 24. — Волфова Агенција саопштава: Русија одбија да прими предлоге централних сила. Ове су решене да до краја остану при својем гледишту.

Петроград, 24. — Троцки је јуче изјавио на јавном збору, да ће се непријатељства одмах наставити, ако централне силе остану при својим првим предлозима. Совјети су јуче изгласали револуцију, у којој се изјашњавају против немачких предлога.

Берн, 24. — Немачка конзервативна странка и пангерманисти траже од владе, да се не сме одрећи анек-

сије Пољске, Литваније, Курландије и Естоније. „Франкфуртер Цајтунг“ истиче, да је тежња Немачке да добије знатне будуће гаранције на истоку.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Петроград, 24. — У Минску је образован одбор који ће радити на стварању аутономне Беле Русије.

Париз, 24. — Листови сазнају из Копенхагена да је Сибир одлучно противан сепаратном миру са централним силама.

Лондон, 24. — Из Њу-Јорка јављају *Тајмс*: «У Вашингтону влада мишљење да су дана максималиста избројани. Потврђује се да се контра-револуција шири. Јапанске трупе у Владивостоку и британска флота, која у Ко-

ли има огромне снаге, спремају се да помажу контра-револуцију. Верује се да ће Корнилов и Каледин ускоро завладати Трансисибиром и да могу рачунати на трупе из јужне Русије.

Петроград, 24. — Из Москве јављају да су максималистичке власти укинуле лист *»Русскоје Слово«* што је објавио да је Криленко узео главну команду војске на захтев немачког генерал-штаба.

Петроград, 24. — Максималисти тврде, да је између њих и Украјине постигнут извештан споразум.

Петроград, 24. — Украјински посланици за Уставотворну Скупштину, на броју око сто пошли су из Кијева у Петроград.

Петроград, 24. — Професори и ученици универзитета отпочели су штрајк у знак протеста против максималиста.

Петроград, 24. — Комитет револуционарних социјалиста протествовао је против неправедног хапшења социјалиста Авксентијева и Ауфовског, који су одбили да признају власт совјета.

ОЗБИЉНИ СУКОБИ

Протест социјалиста

Берн, 24. децембра

Озбиљни сукоби и тешкоће избили су између немачке владе и социјалиста већине односно преговора у Брест Литовску. Десили су се многи инциденти. Пангерманисти су огорчени на социјалисте, а нарочито због чланка, објављеног у *Фолксциме*, у коме се вели:

»Чланови центра, национални либерали и прогресисти држе се само анексионистичких циљева и запостављају принцип да народи треба да буду судије своје судбине. Зато они теже ка проширењу у Балтику и закључењу споразума са Пољском, који би био фаталан по тежње пролетаријата. Немачка влада није се још одрекла својих анексионистичких циљева на источном фронту».

ФЕЛТОН

НА БАДЊЕ ВЕЧЕ

Планина је јецала у своје дубоком болу. Вихор је пиштао своју очајну зимску песму. Реке су плакале и кршећи се са комађем леда носиле су свој горки вапај у долине. Дубраве су биле неме од туге.

Спуштало се суморно зимско вече...

Село, уоквирено сводом високих планина изгледало је пусто... Тајанствену тишину реметило је само сетно жуборење реке која је свој плач спуштала са планине

У малој изби, крај опустелог огњишта под иконом Спаситеља Света клечала је свечано и поносно самохрана старица.

Било је Бадње вече.

Четири сина пала су јој на бојном пољу за славу и спас отаџбине. Најмлађа два, заједно са оронилим старцем избегла су испред најезде варвара, и налазе се негде далеко тамо на југу, у области о којој кукавна седа старица никакве представе нема.

Поносна и каменита, без суза и јецања клечи Југо-

вића мајка и шапује тихо и свечано молитву пред иконом Божијега сина.

»Боже, ох Боже! Смилуј се и врати нам их! Врати нам наше синове, нашу децу, наше избавиоце. Наша пушта поља потребују њихових руку, наше неме ду-

браве њихова разговора, наша угашена огњишта њихова плама. Туђин је поробио и оплачкао све... Приведи, о Исусе, час освете и над лешевима мрских душмана, подигни вечити храм своје правде и своје славе!»

РОЖДЕСТВО ТВОЈЕ

У малој сеоској црквици клечала је побожна група народа. Приљубљени нежно и бојажљиво стајали су погрудених глава старци, жене и деца, нејаки и немоћни и упирући кад и кад поглед у блиставо Христово распеће шапутали су

тихо своју сталну свакидашњу молитву.

Призор је био диван и дирљив, тужан и свечан. Био је Божић, дан рођења Спаситеља Света, највећи празник свих хришћана. Али је мали простор Божијег храма лебдео у вели-

кој меланхолији и на место радости владала је суморна туга.

Звона нису објавила велики празник, јер су већ одавно поскидана и одвучена. Улицама се није орила весела божићна песма, јер то не годи новоме господару. Рођење Христово није објављено веселим пуцњима, јер имати оружје значи бити обешен. Жбири су крстарили селом и мотрили будно, терајући свако сумњиво лице у подземну хапсану.

Али, у простору Божијега храма срца поробљеног народа дисала су ипак слободније. И ако је тешка туга притискивала душу, мисли су ведро и поносно

ишле високо ка небу, и док је побожни пастир певвао дирљиво и плачно *»Рождество твоје...«*, побожни присутни шапутали су тихо своју сталну и свакидашњу молитву, са пуно наде и вере:

Боже испуни наше жеље и врати нам нашу слободу!

Тоша Димитријевић

БОЖИЋНА ПРИЧА

Сличица из наших дана

Октобар је. Напољу је сењи ветар сече, помешан са плахом кишом, коју прати страховита грмљавина. И небо горко плакаше... У једној сеоској кући, ма-

ИЗ ЗЕМАЉА ПЛАЧА

Глад и беда

Лондон, 24. децембра.

Др. Маркић, социјалистички изасланик Босне на конференцији у Штокхолму, приспео је у Енглеску. Његово непомирљиво држање на међународној конференцији онемогућило му је повратак у Босну.

Г. Др. Маркић је изјавио, да је ситуација у Аустро-Угарској очајна. Ужасна глад влада у становништву у Босни-Херцеговини, Истри и Далмацији, где су људи приморани да једу коре од дрвећа. Смртност од тифуса узела је огромне сразмере. Сељаци одустају од рада, говорећи: »Нека стање буде што је могуће горе, како би се рат што пре свршио! Зашто се мучити? Зар да се настави наша беда?«

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солун. фронта

Француски коминике

Солун, 24. децембра

И поред рђавог времена и великог снега наши су авијатичари бомбардовали непријатељске логоре у области Битоља. На осталом фронту није било значајних догађаја.

Франц. коминике

Париз, 24. децембра

Обострана артиљериска борба у области јужно од Корбени-а и на левој обали Мезе. Северно од Сен-Мишела одбијен је непријатељски одред који је покушао да се приближи нашим рововима. На осталом фронту претпрошла ноћ је прошла на миру.

Италиј. коминике

Рим, 24. децембра

Жив артиљериски дуел на Азијагу и дуж долине Бренте. У долини Сераја изненађена је и разјурена једна непријатељска колона. У горњем делу долине Калчине одбијене су непријатељске патроле. Енглески авијатичари оборили су један непријатељски аероплан. Наши су пилоти успешно бомбардовали непријатељске логоре.

Енглески коминике

Лондон, 24. децембра

Локалне борбе на фронту Камбреа и у близини северног канала. Наше су трупе напредовале јужно од Лана. Непријатељска артиљериска активност на сектору Билекура и на сектору Ипра.

Месопотамија. — Последње недеље месеца децембра енглески су аеро-

плани бомбардовали турски логор у Кифриу и аеродром код ушћа реке Забау Тигар.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Рим. — Наставља се интернирање непријатељских поданика. Претресају се услови о конфискации њи-

НАРЕДБА ОБР. 2143

ВРХОВНОГ КОМАНДАНТА ЗА СВУ ВОЈСКУ
ЗА 25. ДЕЦЕМБАР 1917. ГОДИНЕ У СОЛУНУ

Јунаци.

И ове године дочекујемо светле празнике Христовог Рођења и Нову Годину у рату, ван своје миле Домовине; и ове године приморани смо, да ове свечане дане проведемо само у мислима са нашим милима и драгима у Отаџбини. Стицај прилика није нам допустио, да у години, која се завршава, извојемо победу над непријатељем и да се вратимо на своја огњишта. Али ваља имати на уму да се победа у овом циновском рату може, уз припомоћ Божју, извојевати само храброшћу и непоколебљивом истрајношћу и стрпљењем. А Србин, чије је легендарно јунаштво, истрајност и стрпљење познато широм целог света, наоружан овим врлинама и вером у Бога, у своју моћ и неисцрпну снагу својих моћних Савезника, у меће сачекати тренутак коначне победе!

Година, коју испраћамо, довела је у нашу средину леп број наше миле браће ван Краљевине: Срба, Хрвата, Словенаца и Чеха. Они су дошли да се, раме уз раме, са својом драгом браћом из граница Краљевине Србије, боре пушком у руди и својом крвљу за ослобођење и уједињење наше заједничке миле Отаџбине: Срба, Хрвата и Словенаца, тога нашег народног идеала. Сви заједно имајте чврсту наду да ћемо, Божјом помоћу, у наступајућој години постићи наш узвишени циљ и обезбедити себи све благодети мира и будућег развртка.

У то име, Ја вас, јунаци, поздрављам са:

»Христос се роди« и »Срећна Вам Нова Година«.

АЛЕКСАНДАР С. Р.

хових имања.

Рим. — Одбор ратних инвалида објавио је манифест противу руских предлога за мир.

Париз. — Француска је влада објавила декрет којим се стављају под директну управу државе све француске, савезничке и неутралне трговачке лађе.

Њујорк. — Ускоро ће почети изложба француских трофеја у Сантијагу (Чиле).

Париз. — Г. Лансинг је изјавио дописнику »Пти Паризијена« у Вашингтону: Ако се сада закључи мир ми би имали чисто немачки мир, који значи нову припрему за још много страшнији рат него што је овај. О миру се не може говорити док се не уништи пруски милитаризам. Због тога је потребно одолевати непријатељу до краја.

Женева. — Турски министар финансија Цавид беј отпутовао је за Берлин да закључи нов ратни зајам.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК ШКОЛСКОЈ ОМЛАДИНИ

Управа Српске Школске Матице приређује данас по подне Бадње Вече за школску децу овдашњих наших избеглица, којом ће се приликом сваком ђаку дати по неки поклон.

Н. В. Престолонаследник послао је Управи овог новог хуманог друштва 500 драхми ради куповине паклона.

Примајући поклоне, избегличка ће се деца о овим великим хришћанским празницима са захвалношћу сећати високог и племенитог дародавца.

ПРЕДОВОЉСТВО ВОЈНИЦИМА

Краљевска Влада решила је, да се као предовољство о Божићу подели нашој опротивној војсци 100.000 паклица дувана и 50.000 цигаретног папира. Ово решење Краљевске Владе Управе Државних Монопола већ је извршила.

ОДЛИКОВАЊЕ

Француски п.поручник г. Лер одликован је од Н. Кр. В. Наследника Престола Александра орденом Св. Саве. Честитамо г. Леру заслужено одликовање.

ИЗ УРЕДНИШТВА

Идући број »Велике Србије« изићи ће трећег дана Божића, 27. децембра.

ТАЛИЈАНИ ЗА НАШЕ СТУДЕНТЕ

Сви студенти, који се налазе ван војске, а раније нису отишли у Француску, биће примљени на талијанске универзитете ради продужења студија.

Тако ћемо имати леп број младића који ће своје студије завршити и у овој нашој савезничкој држави, који ће после као талијански васпитаници бити пионери доброга пријатељства и трајне заједнице два суседна народа.

Нека је хвала италијанској влади на овој предугредљивости према нашој универзитетској омладини.

ПРИЛОГ

Г. Лемоан Лисијен, поручник једног пука француске пешадије, који је отишао на одсуство у Француску, предао је Српском Генералном Консулату 50 франака, за одржање Бол-

нице Српских Избеглица. На овој лепој пажњи Генерални Консулат изјављује му и овим путем своју уердну захвалност.

Из канцеларије Генералног Консулата у Солуну, бр. 6451.

КУРС НОВЦА У ЖЕНЕВИ

Издашен је средњи курс из курсних листова берзе у Женеви, по коме је курс (приближно тачно) наш Црвени Крст у Женеви вршио размену новца, који се преко њега шаље у Србију. По њему се 1. новембра 100 француских франака куповало за 76.90 швајцарских франака, 100 франака за 62.90 и 100 круна 39.30 швајцарских франака; а 23. новембра куповало се 100 француских франака за 76.80, 100 франака за 71.25, 100 круна за 43.25 и 100 лева за 56.25 швајцарских франака.

Финансијска Делегација ће с времена на време добијати од Црвеног Крста у Женеви курсне листе берзе у Женеви, које ће објављивати, да би наш свет, који шаље новац у Србију, знао колико ће се за положени новац свде исплатити у Србији у крунама односно левима.

Скреће се пажња, да се уплате, положене код Делегације и Обавештајнога Бироа у Солуну и Главне Поште Врховне Команде, у динарима и драхмама, обрачунавају у франковима по курсу: 100 динара за 88 франака и 92 драхме за 100 франака.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Њу-Јорк, 24. — Јапанска флота сада крустариу Великом Океану.

Атина, 24. — Из Рима јављају да Немци концентришу велике снаге на фронту у Галицији бојећи се напада румунских и украјинских трупа.

Лондон, 21. — Дописник »Морнинг Пост« у Риму г. Милер телеграфише, да Папа у своме протесту Централним Силама устаје противу бомбардовања отворених вароши.

Берн, 24. — Седми аустро-маџарски ратни зајам није постигао никакав успех.

Париз, 24. — Верује се да немачки напад на западном фронту неће имати никакав успех услед исцрпности немачких трупа које су лишене некадашњег борбеног духа.

Берн, 24. — Један радиограм из Берлина јавља да је конференција у Брест-Литовску одложена за пет дана. Делегати централних сила Турске и Бугарске вратили су се у Берлин. Сви су делегати држали седницу под председништвом графа Хертлинга који је пратио ток преговора у Брест Литовску. Граф Чернин је одмах отпутовао за Беч да добије последње инструкције од своје владе. Сви ће се делегати поново састати у Брест-Литовску 26. децембра.

Атина, 24. Лондонски су листови објавили одлазак енглеског посланика и војне мисије из Петрограда.

Цирих, 24. — Немачки листови признају да заузеће Јерусалима отклања сваку опасност за Суди и Египат и обезбеђује енглеску управу у Индији.

Цирих, 24. — Према извесним обавештењима Споразум је одлучио да одбије немачке предлоге, достављене преко максималиста.

Лондон, 24. — Председник италијанске владе, г. Орландо, изјавио је у сенату, да ће Споразум одбити немачке предлоге.

Лондон, 24. — Председник Вилсон упутио је телеграм г. Лојду Џорџу, у коме потврђује одлучност, да све способне Американце и сва средства употреби ради извојевања победе и закључења часног мира, заснованог на правди и праву великих и малих народа.

Атина, 24. Из Цириха јављају: Аустриј. цар Карло у друштву главног аустријског генерал-штаба и аустро-маџарских делегација, отпутоваће у Београд да посети окупирану Србију. Пут ће трајати четири дана.

Лондон, 24. — Турска офанзива изведена са два кора у циљу повраћања Јерусалима пропала је. Турци су претрпели огромне губитке. Са последњим успесима ми смо потпуно обезбедили пут Јафа—Јерусалим од сваког непријатељског напада.

ти опрема три сина на далеки пут, на пут мучеништва и спасења.

Мајко моја, душмани су близу. Ми морамо ићи са браћом... Мајко, ми нећемо робовати варварима, ми ће мо се борити до искона. Правда је на нашој страни, ми ћемо победити. С нама је, цело поштен свет. Опрости и благослови нас, као у један глас говорила су три сина, три Обилића.

Идите синови, путем спасења! У овој нашој кући нема места за изроде. Ваш је отац пре четрдесет година са браћом пао, за слободу вашу, противу Турака, да би ви били слободни. Ваши преци борили су се годинама, жедни

и гладни, голи и боси. Они вам извојеваше слободу, и ви сте у слободи били срећни толико година. Идите, децо моја, и да сте благословени!

Тако српска мајка испрати своја мила чеда, своја три сина, који одоше у славан бој, за пород и народ свој.

Божић је. У кућици мати три ратника седи крај огња сама, самохрана, без својих синова, али ведрлица и поносита, нијаше дечје колевке и тихо певаше:

Спавајте мирно душице моје
Очеви ваши доћи ће о боја,
С боја и међана, пунога части
И вас ће ускре ускоро обасјати!

КАЛОНТАЈ

Занимљива карактеристика

Руски познати публицист г. Сергије Перски написао је серију чланака о максималистичкој револуцији и њеним шефовима. Врло занимљиве су његове карактеристике максималистичког триумвирата Лењина, Троцког и г-ђе Калонтај.

»Калонтај, пише Перски, разведена жена човека, чије име носи, »пријатељица« Лењинова, трећи члан његове породице, јер је Лењин ожењен и његова жена је увек уз њега, бавила се врло дуго у Швајцарској. Она има око 35 година, висока је, елегантна,

кестењаве косе, изразитих очију, особите лепоте. Говори лако и течно и познаје дубоко живот руских сељака.

Пре више година држала је неколико конференција. Једне вечери, после конференције, један слушаца ју је упитао: — Како ви схватате срећу народа без доволних средстава? Где ће те узети потребан новац? — Калонтај је одговорила: — Узећу га од богаташа, од банака. — Али, они вам неће дати ништа. — Калонтај се осмехнула и рекла је: — Принудни зајмови. — То значи насиље, плачка. — Назовите то, како хоћете!»

Такву карактеристику

даје Перски о жени, која је данас десна рука Лењину, и која га служи, како вели новинар, »са псећом оданашћу«.

Благодарност

Г. Миленко Чабрић секретар народне скупштине приложио је Комесаријату за избеглице 100 драхми, да се подели сиротним Српским избеглицама, место шестомесечног помена његовој покојној ћерки Љубици која је као матурант наше гимназије умрла у Ници.

Комесаријат за избеглице у име сиротних српских избеглица изјављује своју благодарност дародавцу. Из канцеларије Комеса-

ријата за избеглице 23. децембра 1917 год. бр. 1511 Солун.

САОПШТЕЊА

Димитрије Хрисику, из Битоља, да се одмах јави оделењу сл. безбедности с позивом на акт бр 3067.

— Моли се свако ко зна где се налази Риста—Ристиновић—Ранковић, од 16—17 год., родом из Јунковца крагујевачког, који је са Крфа евакуисан 1916. год. за Француску као избеглица—да јави санитарском капетану д-р Милутину Ранковићу, хируршка болница пошта бр. 222, или Марку Ранковићу Војна Станица бр. 2. (римско).

